

Kaina metams 10 l., pusmečiui 6 l., 1 mėn. 1 l. 20 c.
Kareiviams per pusę pigiau.
Atskiras numeris 20 c. visiems.

Skelbimai: petito eilutė 20 c.; prieš tekstą dvigubai.
Adresas: Kaunas, Laisvės Al. 12 Nr. Telef. 90 Nr

DALYS, kurios dar neatsiėmė „KARIŲ (ir sportininkų) KALENDORIAUS 1923 m.“, tegul jį reikalauja iš Karo Mokslo Skyriaus.

Klaipėdos Krašto Statuto projektas*).

Kovo mėnesį Klaipėdos krašto atstovai nustatė šiam kraštui pagrindinius valdymo dėsnius. Išdirbtąjį statuto projektą paskui svarstė drauge Vyriausias Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komitetas ir Krašto Direktorija, dalyvaujant lietuvių ir vokiečių gyventojų atstovams. Pažymėtina, kad visi dalyvavusieji vokiečiai statuto umanymui pritarė ir vietomis net toliau ėjo dėl prisiėdėjimo prie Didžiosios Lietuvos, negu lietuvių buvo laukta. Klaipėdiečių išrinktoji komisija, kuri išvyko vesti derybas į Paryžių ministerių pirmininkui Galvanauskui pirmininkaujant, pasiryžusi tvirtai ginti savo reikalavimus.

Šiuo kartą susipažinsime su pagrindiniais dėsniais Klaipėdos krašto statuto, kaip jis buvo krašto atstovų išdirbtas.

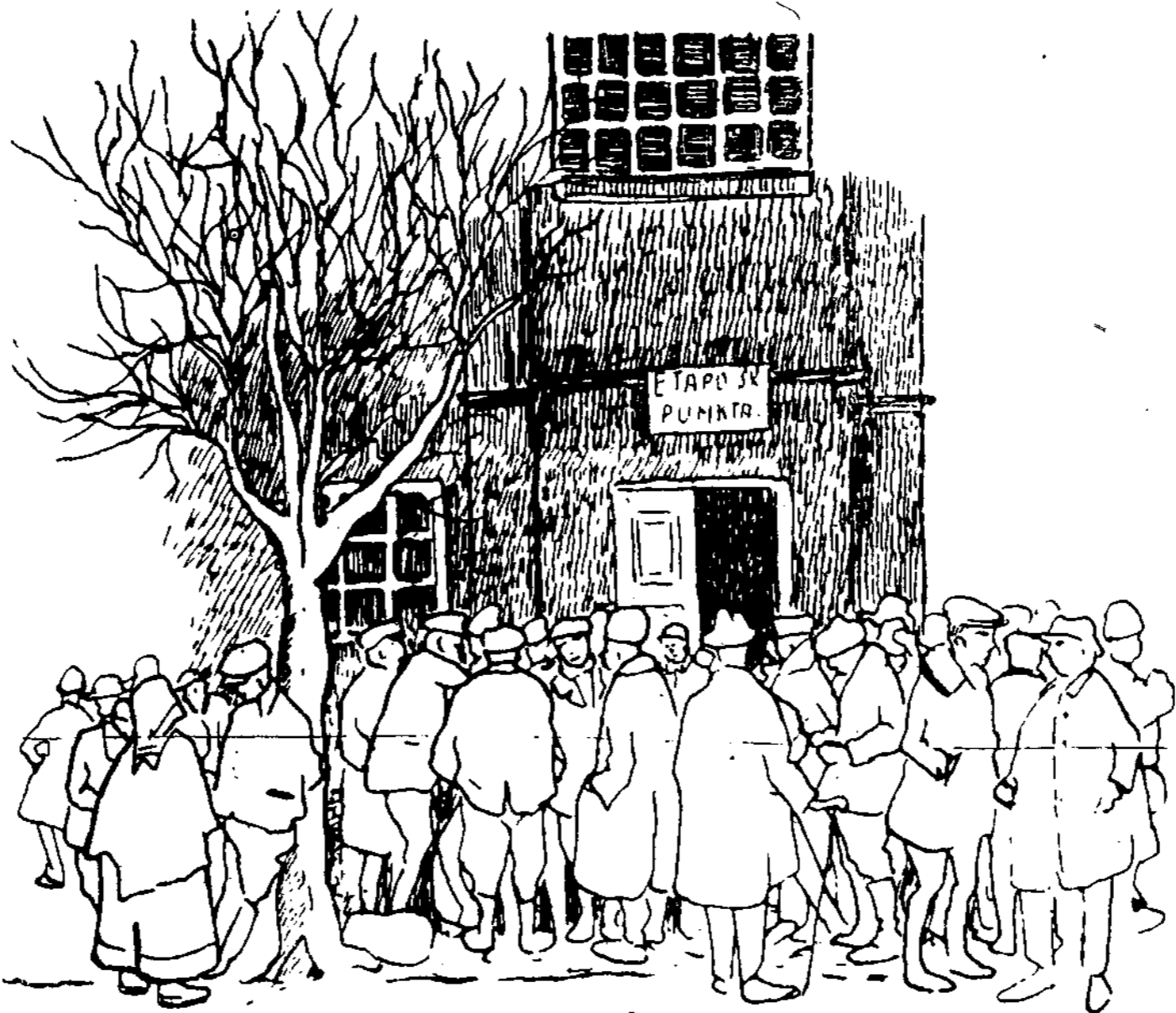
Bendrieji dėsniai. Klaipėdos kraštas tose sienose kuriose jis buvo atskirtas nuo Vokietijos. Versalės taikos sutartimi, prisijungia, kaip autonominė dalis, prie Lietuvos valstybės. Klaipėdos krašto piliečiai yra drauge Lietuvos valstybės

piliečiai. Lietuvos vėliavos spalvos lieka tos pačios ir Klaipėdos kraštui; šalia šios valstybinės vėliavos Klaipėdos kraštas dar vartoja savo vėliavą iš žalios — baltos — raudonos spalvų.

Klaipėdos krašto autonomija. Krašto autonomijos organai: 1) Krašto Taryba ir 2) Krašto Direktorija. Krašto Tarybos atstovai renkami visuotiniu, lygiu slaptu ir tiesiu balsavimu einant proporcinę sistemą trims metams (vienas atstovas nuo 7.500 gyventojų). Rinkti gali 21 m., o būti išrinkti 24 m. piliečiai. Taryba renka savo prezidentą iš trijų narių: pirmininko (prezidento), jo pavaduotojo ir sekretoriaus. Krašto Taryba šaukiama ir atleidžiama pirmininko arba pavaduotojo, taipgi pareikalavus 1/3 atstovų. Valstybės prezidentas turi teisės Krašto Tarybą paleisti; tačiau 6 savaitių laike privalo būti paskelbti nauji rinkimai.

Krašto Direktorija susideda mažiausiai iš 3 narių, iš kurių vienas yra Direktorijos prezidentas. Direktorijos nariai šaukiami ir atleidžiami Krašto Tarybos. Krašto vyriausybė yra buveinė Klaipėdos mieste.

Klaipėdos krašto autonomijos organams priklauso: 1) tiesioginiai ir netiesioginiai mokesniai (be bendrų akcizų); 2) žemės ūkis, prekyba, pramonė, amatai, miškai žvejyba; šių grupių atstovai sudaro atstovaujamus jų reikalams komitetus; 3) teismas; 4) bažny-

Naujokus šaukiant.

*) „Prūsų Liet. Balsas“ 64 Nr. ir „Memeler Dampboot“ 66 Nr.

čia, švietimas, medicina ir veterinarija; 5) darbo teisė ir apsauga; 6) policija ir kt.

Kitų Lietuvos valstybės kraštų gyventojai ir svetimšaliai gali Klaipėdos krašte apsigyventi ir nejudomojo turto įgyti tikrai Krašto Direktorijai sutinkant. Labai skubiuose atsitikimuose Krašto Tarybos pirmininkas gali paskelbti krašte išimtiną stovį, patvirtinant tąjį paskelbimą Valstybės prezidentui.

Visos valstybės organų kompetencijos žiniai priklauso: 1) užsienio reikalai; 2) krašto apsauga ir kareiviavimas; 3) teisė paskelbti išimties stovį; 4) bausmių sumažinimo ir amnestijos teisė; 5) pilietybės reikalai, ateivybė, išėivybė, nusikaltėlių išdavimas; 6) pinigai; 7) muitai (visa valstybė su Klaipėdos kraštu turi bendrą muitų sieną); 8) susisiekimas (paštas, telegrafas, telefonas, geležinkeliai, vandens keliai, Klaipėdos uostas laivininkystė).

Aukščiausias teismas visai valstybei bendras.

Įstatymai ir jų vykdymas. Klaipėdos krašte ir toliau lieka galioje veikusieji iki šiam laikui Vokietijos, Prūsijos ir Santarvės okupacijos laikų įstatymai, kiek jie nesipriešina pasikeitusiai krašto priklausomybei ir krašto statutui. Nauji įstatymai leidžiami atitinkamų visos valstybės arba Klaipėdos krašto autonominių organų, atsižvelgiant į jų kompetenciją. Krašto Taryba ir Direktorija turi įstatymų iniciatyvos (sumanymų) teisę. Įstatymus vykdo Krašto Direktorija. Krašto Taryba tvirtina naujiems metams biudžetą. Visi Tarybos nutarimai pranešami Valstybės Prezidentui, kuris gali pasipriešinti, jei įstatymai būtų priešingi valstybės interesams.

Klaipėdos krašto santykiai su Valstybės organais. Klaipėdos krašto reikalais rūpinasi prie Valstybės valdžios Klaipėdos ministeris be portfelio, kurio kandidatūrą Valstybės Prezidentui patvirtinti siūlo Krašto Taryba. Į Lietuvos Seimą Klaipėdos kraštas renka tiek atstovų, kiek sulyg konstitucijos priklauso, atsižvelgiant į gyventojų skaičių.

Tie Seimo atstovai turi lygias teises ir pareigas su visais valstybės atstovais.

Valdininkai. Visos valstybės kompetencijoje esančius valdininkus priima atitinkamos Respublikos įstaigos; turi būti atsižvelgiama dėl valdininkų paskyrimo į Krašto Direktorijos pasipriešinimą. Visus kitus valdininkus skiria Krašto Direktorija, valdininkai privalo būti Klaipėdos krašto gyventojai. Bendrų Valstybės įstaigų skiriamieji valdininkai iki 25% savo sudėties gali neatitikti šiai sąlygai.

Turtas ir finansai. Visi buvusieji Klaipėdos krašte Vokietijos, Prūsijos. Rytų Prūsijos turtai tenka Lietuvos valstybei arba Klaipėdos kraštui, atsižvelgiant į kompetenciją. Lietuvos valstybė ima sau visas Klaipėdos krašto skolas ir naštas. Visos pajamos ir išlaidos tenka sulig kompetencijos Valstybei arba Klaipėdos Kraštui. Muitų pajamų dalis skiriama Klaipėdos krašto autonomiams organams, atankamai gyventojų skaičiui.

Viešoji kalba. Lietuvių ir vokiečių kalbos turi lygias teises. Jie dvi privalo mokėti visi valstybės, krašto ir savivaldybės tarnautojai.

Kovo 29 d. Ambasadorių Konferencija patiekė savo statuto projektą dėl Klaipėdos krašto. Šiame Antantės statute norima patikrinti lenkams teisių Klaipėdos uoste. Tuo tarpu dar Klaipėdos krašto statutas Ambasadorių konferencijos neišspręstas. V. J.

Pirmyn, draugužiai.

Pirmyn draugužiai dėl tėvynės,
Penkti meteliai laisvę gynę

Už brangią pilį, prie sostinės
Kur pirmos eilės karžygių pinės.

Sostinė Vilnius, širdis mūsų,
Dėl jos padėjom mes daug triūsō
Žiloj senovėj jis buvo mūs
Mes drąsiai žengsim nors daugel žus.

Drąsums narsumas ir ateitis
Fronto žygius švies mums per naktis
Tik drąsiai broliai, nebijokim
Už garbę, laisvę kautis stokim.

Bėrus žirgus pasibalnoję,
Draugužiai, josim, kur vilioja
Pasišventims meilė tėvynės,
Draugužiai ženkim prie sostinės.

Pirmyn, draugužiai, už idėją
Sau tvirtus pamatus padėję
O bus ir mums linksma, meili
Ateities laimė šviesi, graži.

Pirmyn, draugužiai, turėkim viltį,
Kad ant pilies iškelsim vytį
Sparnus areliui mes nulaušim,
Vergijos pančius mes nutrauksim.

Narsus ir garbingas mūs vytiš,
Ant pilies griuvesių, kad užšvis,
Sparnus areliui jis nukapos
Draugužiams tvirtumo sielai duos.

Išnyks vargai, pražus vergija.
Penkti jau metai laisvę gynę
Sostinei laisvę sugražinsim
Vergijai galą padarysim.

Pirmyn, draugužiai, Vilnius šaukia,
Pavergti broliai laisvės laukia
Šiandie brangi šventė tautos
Jie laukia nušvintančios giedros.

Pirmyn, draugužiai, kol dar jatni,
Kol mūsų norai dar prakilni
Tėvynės meilė mumis šaukia
Pavergti broliai laisvės laukia.

Jie nori būti laisvi, kaip mes,
Žengti prie laisvės kol meilė ves!
Pirmyn, draugužiai, bus mums miela
Šešioliktą vasario dieną.

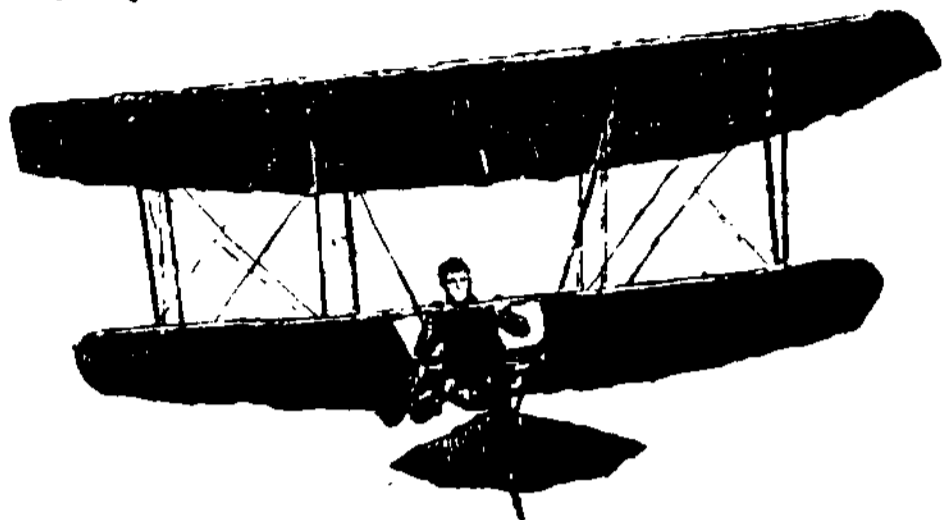
Radasto Žiedas.

Bemotorinės šių dienų aviacijos padėtis.

Nuo to laiko, kuomet praeitame rudenyje prancūzų lakūnas Maneyrol sumušė pasaulinį rekordą,

vokiečių lakūnų nustatytą išsilaikęs, ore bemotorinių aeroplanu bepertraukos 3 val 21 min., vokiečių orininkai ir visi interesuojantieji šiais dalykais rateiliai reiškia didelį veiklumą, kad iš naujo atgauti sau pirmąją vietą. Praeitais metais vokiečių lakūnams Henz ir Martens pasisekė padaryti skraidymai bemotoriniais aeroplanais ir nelaukiami tų skraidymų vaisiai iššaukė įvairiuose vokiečių sluogsnuose didelį susidomėjimą ir pakėlė aviacijos populiarumą. Visose civilizuose šalyse pradėjo interesuotis tuo klausimu, ir dargi net tokie sluogsniai, kurie iki šiol visai šaltai žiūrėjo į visus kitokius sporto būdus, nors dau-

Bemotorinis aeroplanas.

gelyje tų šalių vyriausybių jau anksčiau yra padariusios žymių išlaidų aviacijos propagandai, tačiau nebuvo pasiekta nėjokių apčiuopiamų rezultatų. Bemotoriniais aeroplanais skraidymo išsivystymas, šaly aviacijos propagandos, turi dar žymios reikšmės bendram visos aviacijos vystimuisi, tobulėjimui ir žydėjimui. Platus šios sporto šakos išplitinimas, netiktai pakels plačių visuomenės masių susidomėjimą, bet su laiku

duos didelį skaičių lakūnų-mėgėjų ir galų gale susidarys visas civiliu lakūnų kadras, kurie, reikalui esant galės būti panaudoti karo aviacijai.

Išlaidos, bemotorinių aeroplanų dirbimui visai nedidelės, 4—5 kart mažesnės, negu motorinių aeroplanų, kadangi motoras sudaro pačią brangiausią aparato dalį.

Vokietijoje, daugelyje universitetų studentu draugijos savomis lėšomis, dažnai savomis rankomis dirba bemotorinius aeroplanus ir uoliai užsiima tuo nauju sportu.

Tuo būdu prie visai nežymių išlaidų iš studentijos eilių auga lakūnų kadras ir be to, šis prives prie visuotino ir plataus susipažinimo atmosferos sąlygų ir jų įtekmės į skraidymus. Šių bandymų rezultatai eis ir motorinės aviacijos naudai.

Duosime čia bėgamąją apžvalgą pasiektų iki šiol rezultatų bemotorinės aviacijos srityje Vokietijoje ir kitose valstybėse, kuriose šioji šaka prasideda vystytis. Vokietija, kaip šio naujo sporto lopšys, yra geriausiai šioje srityje organizuota, nežiūrint, kad pirmenybes kitos šalys pasiekė. Kad yra pasisekimų liūdią dažnūs pinigų bei garbės prizų paskyrimai už geriausius rezultatus. Prizus teikia daugelis žymesnių asmenų, pramonės, karo, universitetu ir sporto organizacijos. Pavyzdžiui: Berlyno laikraštis „Berliner Tageblatt“ paskyrė 100.000 markių, olandų firma „Fokker“ 200 olandų guldenų, vokiečių aeroklubas duoda, kaip garbės prizą, sidabrinę taurę, Amerikos mecenatas (aviacijos globėjas) Tidemann 500 dolerių ir t. t. 1923 met. skraidymo konkursui. Kiekvieno prizo gavimas priklausys nuo aprubežiuotų ir griežtai nustatytų sąlygų.

Ypatingai veikliai ruošiasi 1923 m. sezonui Saksonija. Drezdeno aviacijos-technikos draugija steigia Saksonijos studentijai nemokamus kursus prie Drezdeno universiteto skaitomos teoretinės pamokos ir t. t. Praktikos apmokymai vedami Dresdene, prie apmokymų vartojami biplanai (tam tikra aeroplanų rūšis) priklausą aukščiau minimai draugijai; kursų vedėju paskirtas orininkystės profesorius.

Iš mūsų tautosakos.

Apie lenkų — lietuvių karą.

Kelkis, broleli, anktų rytelį,
Ar tau nerūpi tolimas kelias?
Oi rūpi, rūpi tolimas kelias,
Jaučia širdelė, kad bus vargelis,
Tėvui, motinai rankas bučiavau
Kad į tą kara ašen važiavau.
Užė granatos, kaip smarkus lietus,
Vargiai, broleliai, sulauksim pietus.
O jau tų lenkų, kaip kokių biesų,
Leidžia granatas ant mūsų galvų.
Šešios kulkelės padangėm lėkė,
O septintoji širdį pervėrė.
Tėvas, motina nieko nežino,
Kad jų sūnelis kraujuos patvino.
Iškasė duobes didelės mieras,
Prikasė kūnų visokios vieros.
Gal iš tų laukų daug kas neb'grįšim,
Gal jau rytdienos nebematysim.
Nors lenkai ir puls didelėms jėgoms,
Laisvės negalės atimt lietuviams.

Po kiekvienu dviejų eilučių dainuojasi:
„Oi, liūdna, liūdna širdelė mano ir tt.
žodžiai antros eilutės.

Girdėta dainuojant 9-tame p. pulke.

Surašė Vargo Poeta.

1921 m. II. — 25.

Pasaka iš karo su Švedais.

Šią pasaką užrašau žemaičių - kurtavėniečių tarme, nekeisdamas savo tėvuko Jono Butkaus pasakojamos kalbos. Iš jo šią pasaką girdėdavau dar prieš karą ir buvau ją užrašęs 1912 m., bet užėjus karui, drauge su kitomis pasakomis (buvau užrašęs 52 pasakas, 28 dainas, patarlių, mįslių, burtų ir šiaip įvairių išsireiškimų) žuvo, ir tik daug kart ją girdėjus — neužsimiršo.

S t. B u t k u s.

Pastaruoju laiku panašiai susikūrusios orininkystės draugijos visoj Vokietijoj uoliai ruošiasi būsiančiam 1923 m. sezonui. Dirbami nauji aparatai, daugumas jų privatinėmis lėšomis, šių aparatų konstrukcijose jau sunaudoti 1922 m. bandymų rezultatai; universitetuose studentams dovanai daromi kursai, daromi akyvūs vietų ir atmosferos sąlygų būsiančių skraidymo vietose tyrinėjimai. Šiems tyrinėjimams, tarpe kitų dalyvaujančių asmenų, dažnai yra kviečiami inžinieriai Hentz ir Martens, pasižymėję praeitų metų skraidymuose.

Reikia tikėtis, kad šiais metais bus išlošta visa eilė prizų, kadangi dabar gautos sąlygos iš daugumos paskirtų prizų nestato reikalavimų kiek būtinai reikia išsilaikyti ore; kai kurie reikalauja tik tiesiai perlėkti apibrėžtą distanciją, pasiekti paskirtos aukštumos ir tt. Del to dabartinis bemotorinių skraidymų sezonas Vokietijoje žada būti įdomu to naujo sporto mėgėjams ir juomi įdomaujantiems.

Sekant Vokietiją, pr. m. rugpiūčio mėn., ir Prancūzijoje buvo daromi konkursiniai bemotoriniais aeroplanais skraidymai, bet jie dar nedavė tokių apčiuopiamų pasekmių, turbūt vien delto, kad trūko dar pakankamai tinkamo pasiruošimo ir bandymo. Del to prancūzų draugija „Association Aeronatique“ šiais metais rengia antrą konkursą, į kurį kviečiami visi, kas įdomaujasi bemotoriniais skraidymais ir norinčius šio sporto mokintis. Draugija valdžios šelpiama ir yra orininkystės ministerijos globoje. Šių metų konkurse bus prileisti prancūzų ir kitų Santarvės valstybių lakūnai.

Anglijoje, kur praeitais metais prancūzų lakūnas Maneyrol laimėjo pasaulinį rekordą (pirmenybę) ir išlošė 1000 svarų sterlingų kuris buvo paskirtas anglų laikraščio „Daily Mail“, 1923 m. vėl paskirtas prizas 1000 sv. sterl. už tiesų bemotoriniu aeroplanu 80 klm. tolio perlėkimą. Skridimo sąlygas smulkiai išdirbo anglų „Aero-Klubas“; konkurentų skraidymai galės užsitęsti visus 1923 metus. Bet jei visų metų laike nebus sąlygos išpildytos, — pranešė prizą paskyrusis

turtuolis Selfridge,—tai jis paskirtą prizą išmokės tik per pusę t. y. 500 sv. sterl. tam lakūnui kuris bemotoriniu aeroplanu tiesiai perlėks 40 kilm. Bendrai, pastaruoju laiku Angluose tuo reikalu susidomėjimas yra labai pakilęs, laikraščiai laikas nuo laiko skelbia paskirtus prizus ir sąlygas, kurias reikia išpildyti prizo gavimui.

Ypatingai įdomią 1923 m. programą sustatė Belgų „Aero-Klub“. Jis ruošiasi padaryti keletą konkursinių skridimų bemotoriniams aeroplanams ir aparatams su nedideliais pagelbiniais motorais nedaugiau, kaip 10 arklių jėgos. Be to daromas konkursas paruoštų bemotorinių aeroplanų projektų konstrukcijai tinkamų dirbimui bemotorinių aeroplanų jų naturalume (paprastame dydyje. Konkursas prasidėjo nuo sausio 1 d. ir tęsėsi iki š. m. kovo 1 d. Be to, daromas bemotorinių aparatų modelių konkursas, su kuriais bus daromi bandymai šio psstarojo konkurso smulkesnės sąlygos turi būti oraneštos artimiausiame laike. Del tų visų konkursų klubui jau paskirtos žymios piniginės lėšos, kaip iš valdžios pusės, taip ir iš privatių draugijų bei atskirų asmenų.

Massachusets'o technikos instituto Amerikoje klausytojai bepertraukos dirba bemotorinius aparatus ir jau pasiekė gerų rezultatų. Amerikos lakūnas Allan dalyvavo praeitų metų konkurse Prancūzijoje. Kitas Amerikos lakūnas — konstruktorius Curtis neseniai užbaigė dirbti atkirią bemotorinį gidroplaną (galintis oru skristi ir vandenin nusileisti ir ruošiasi artimiausiame laike šį naują aparatą išbandyti. Jis sako, jei vokiečiai prancūzai ir anglai skraidymui renkasi kalnuotas ir laisvas vietas, tai jis išrodys, kad bemotorinių aeroplanų ateitis ant jūros paviršaus, ir kad ant jūros galima bus pasiekti sėkmingesnių rezultatų negu ant žemės. Jis specialiai užsiėmė skraidymo mokslu su didele jūros žuvedra — vadinamu „albatrosas“ kuris turi galimybės valandomis suktis jūros paviršuje, visiškai nejudindamas sparnais. Del to Curtis išskaičiuoja, kad ypač ant jūros paviršiaus atmosferos sąlygos turi būti ypatingai palankios bemotoriniams skraidymams.

Senovie kada dā buva Lietuvos i (ir) Žemaičių karalysti, lietuviā*) vajavoja su švedās. Švedų vaiski buva daug čieraunyķų i lietuviā nieka nebigalieja anims padaryti. Švedā lietuvių vaiską buva sumušen i grūdōs i kraštą gilyn.

Vynō muštynie lietuvių vyns pulks buva suvis sumuštis, iš visa pulka tepalika tik trins žalnieria, vyni buva užmušti, o kiti papūli švedams i plieną.

Išlikēn gyvās ty trins žalnieria, miškās bēga, numo i vakari pradiejus temti i asant labā nuvargusiems, apsinakvoja miški. Kada iš ryta prabuda, pamati, kad aplink anū apsirytiis gulieja didelis žaltys i i anus baisiā žiūrieja. Nusiganda žalnieria i vyns iš anū saka: Išlikom gyvi iš švedų, o če turiesma nu žalte pražūti. Susitari: kas būs, kas nebūs, sprabavoti biegti.

Pirms dransesnis priāja pri žalte šonų, parsizegnoja ir pasiriemis ant šobles paršoka par žaltį; žaltys tik biški sukrotieja. Priāja antras. Drebieidams tap pat paršoka, tikta žaltys smarkiau sukrotieja. Palikis vyns paskutinysis žalnierius**), bijodams i drebieidams kap apušies laps, patylums priāja pri žalte i jau norieja pasiriemis ant šobles paršokti,

*) Tėvukas po žodžio „lietuviai“ pridėdavo ir „žemaičiai“. tet del mažiau žodžių čia nedeđu. Kiti senukai pasakodami bam panašias pasakas temini tik vienus „žemaičius“, nors tos pasakos dažnai apimdavo ir ne žemaičių kraštus, k. t. Vilnių ir kt.

**) Daugumas sako „žalnieris“.

tik tum kartu žaltys kapt! anam už kojas i nutvieri žalnierius nusiganda „prapūliau!“ — mislyj, biet žaltys tūjau prašneka: „Nebijok, aš tau nieka bloga nedarysu, tik siesk ant munys, i aš tavj nunešu i muštynes lauką, i kau tau sakysu, tu daryk“. Žalnierius užsisieda ant žalte ir tas pakilis i viršų nuneši anau pri Rygos. Žaltys žalnieriu saka: „Kap lietuviā su švedās pradies muštis, tu užsiprovok sava strielba su sidabrinu kryžiuku, katrau nešioji ant kakla, i kaip tik Švedų karalieni pasirodys bokšti pri langa i švedų vaiski pradies grajyti zori, tada šauk i anau“.

Kap žaltys saki, tap i atsitika. Pradies lietuviams muštis su švedās, iš pradžios lietuviams sekie, biet kap tik bokšti pri langa pasirodi švedų karalieni i pradieja čieravoti lietuvių vaiską, i gaudyti anū kulkas, švedā pradieja imti viršų i labā mušti lietuvius. Tūjau švedų vaiski užgrajyja zori i pradieja mušti būbną. Žalnierius šovi i čieraunyķi karalieni i ta sukrokus nudriba nu langa. Tada žalnierius nubiega pri sava vaiska i pasakis kas atsitika lypi visims iš vyna puli. Lietuviā užpūlen nusiminusius švedus sumuši ir smagus grinža numo.

Kaunas, 1923. IV. 5.

mams ir, kad bus galima su bemotoriniais hidroplanais nuo vandens paviršiaus pasikelti tiesiai į orą.

Bet ir jaunose Europos valstybėse pradėta užsiimti tuo naujo pavydalo sportu. Čekoslovakijoje nuo praėitų metų, ypatingai universitetuose, rimtai užsiima bemotorinių aeroplanų dirbimu ir skraidymu. Prie čekoslovakų aeroklubo nuo praėito rudens įkurta atskira bemotorinės aviacijos sekcija. Čekų spauda ir viešosios lekcijos supažindina plačią publiką su bemotorinės aviacijos pamatais ir esme.

Š. m. pavasarį paskirti skraidymų konkursai ir laimėtojams skiriami žymūs prizai.

Štai trumpa šių dienų bemotorinės aviacijos apžvalga įvairiuose Europos ir Amerikos kraštuose. Galima tikėtis, kad ne praeis daug laiko, kuomet ir pas

mus Lietuvoje, kur jau visokio pobūdžio sportorungtynės pradėjo platintis, pradės ir šioji naujo pobūdžio sporto šaka. Vietų ir atmosferos sąlygos galima sakyti palankios, medžiaginės lėšos, būtinai reikalingos aparatų dirbimui neperdidelės ir tikrai susirastų. Prie mūsų aukštos ir pastovios valiutos išrašymas būtinai reikalingas medžiagos iš Vokietijos didelių išlaidų nereikalaujant.

Sumania propaganda ir padarytu skraidymo bandymu būtų nesunku suindominti plačius visuomenės sluoksnius ir užtikrinti sau jų paspirtį tame prakilname darbe.

J. Betcheris.

Nuo Red. Teko girdėti, kad mūsų lakūnai ruošia bemotorinį aeroplaną ir rengiasi juo lėkioti.

Kariuomenė yra priemonė tautos idealams atsiekti.

Anglų kariuomenė.

Sujungta Didžioji Britanijos karalystė kartu su Airija, kuri 1922 m. sausio mėn. pripažinta savystove sąjungine respublika, turi bendrą žemės plotą 315.000 kv. kilometrų ir 47 milijonus gyventojų. Anglų gyventojai, didumoje, miestiečiai — užsiiman tieji pramone; Alriai gi žemės ūkiu. Angluose pramone užsiimančių gyventojų yra 80%, ūkiu — 20%, o Airiuose, pramone — 40, ūkiu — 60%.

Anglams priklauso Indų kolonijos su žemės plotu iš 4.8 milijonų kv. kilometrų ir 315 milijonų gyventojų; gyventojai daugiausia užsiima žemės ūkiu. Prie Anglų dar priklauso Mesopotamija, kurioji nuo 1921 m. paskelbta karalyste, ir Palestina (apskelbta žydų valstybe). Iki pastarojo laiko ir Egiptas buvo Anglų protektoriato (globoje), kuris 1922 m. buvo nuimtas ir Egiptas save paskelbė savystove karalyste, bet šiaip randasi dar stiprioje Anglų įtakoje.

Be to, Anglų valdžioje priklauso buvusios kolonijos, dabar savystovės sąjunginės valstybės: Australija, Pietų Afrika, Kanada, Naujoji Zelandija, kurios turi savo atskirą kariuomenę ir laivyną.

Anglų kariuomenė susideda iš dviejų svarbiausių dalių, atskirų Anglų ir Indų kariuomenių; pastaroji susideda iš 1/3 anglų ir 2/3 indų kariuomenės ir užlaikoma Indų biudžeto. Kaslink naujai formuojamos Airių laisvosios respublikos kariuomenės, nieko tikrai nustatyti nėra galimybes, kadangi dabar ten eina tarpusavio piliečių karas. Peržiūrėsime tikrai pačių Anglų kariuomenę.

Priverstinis karo tarnybos Angluose nėra. Anglų kariuomenė visad buvo iš samdytų žmonių, tarnaujančių už algą. Tikrai laike pastarojo karo, esant būtinam reikalui, buvo įvesta priverstinioji karo tarnyba, bet karui pasibaigus šis įstatymas vėl buvo pakeistas, t. y. nuimta priverstinioji karo tarnyba.

Anglų karo įstatymai numato:

a) Reguliare kariuomenė. Reguliare kariuomenės organizacija buvo išskaičiuota taip, kad aprūpinti kolonijas Anglų kariuomenė kas metiniais būtiniais papildymais ir vien kartą, kad pačiuose Angluose visad turėti kai kurią kiekybę pilnų divizijų ir kadro formavimui kitų kovos vienetų ir sudarymui laike armijos, kuriai galėtų reikėti išstikus, pasiųsti į karo veiksmų vietą (1914 m. buvo pasiųsta

į Prancūziją iškart 6 pėstijos divizijos ir 1 raitijos divizija).

Reguliare kariuomenė susideda iš samdytų žmonių su nustatyta tarnybos laiku, 12 metų, iš kurių: 7 metai reikia tarnauti tikroje tarnyboje ir 5 metai, aktyviam rezerve. Pabaigus 7 metus tikrosios tarnybos, samdytas kareivis pereina į taip vadinamą „reguliarą rezervą“. Kadangi šis rezervas, palyginus, mažas skaičiumi ir nepakankamas papildymui prieškarinės sudėties dalių, tad reguliarei kariuomenei samdo dar specialų „papildomą rezervą“ arba „miliciją“. Pasamdytieji į miliciją turi išstarnauti 6 metus. Pirmųjų metų laike jie 6 mėnesius mokinasi, o sekančiais metais mokinasi po 27 dienas kasmet.

b) Teritorijos kariuomenė.

Teritorijos kariuomenė susideda iš savanorių. Jie apmokinami sulig milicijos sistemos. Priimami tik tinkami rikiuotės tarnybai, nuo 18 iki 38 metų amžiaus. Jiems nustatyta tarnyba 4 metai. Apmokimas daromas kas metiniame stovyklų susirinkime 8 — 15 dienoms; pirmaisiais metais išviso apie 40 valandų užsiėmimo, sekančiais metais 10 — 20 val.

Sportinis Anglų jaunimo auklėjimas ir apmokimas gana žinomas. Apie būtiną jaunimo apmokymą ir auklėjimą karo dalykuose, Angluose, jokių tam tikrų priemonių bei įstatymų nėra.

Anglų reguliarsios taikos metu kariuomenės sąstatai kasmet parlamento nustatomas. 1921—22 metais kariuomenės jėga buvo nustatyta į 15 tūkst. karininkų ir 186.097 puskarininkų ir kareivių, t. y. 0,4% visų Anglų gyventojų.

Be to į Anglų kariuomenės sąstatą įeina: a) indų kariuomenė, Anglų biudžeto laikoma, t. y. ta indų kariuomenė, kuri stovi ne Indijoje, Anglų kolonijose arba apygardose, esančiose Anglų protektoriato; viso 3000 karininkų ir 81.200 kareivių. b) įvairūs karo laipsniai (štabai, ligoniniai ir pastarajame kare sužeistieji ir tt.) 55.673 žmonės.

Tokiu būdu bendras kariuomenės skaičius 1921—22 metais buvo viso 18 tūkst. karininkų ir 325 tūkst. puskarininkų ir kareivių.

1922 m. jų jėgų (be aukščiau pažymėtų punkte „b“) išskirstymas buvo sekantis:

	Anglų kariuomenės.	Indų kariuomenės.
Anglijoje	140.525	—
Smulkiuose kolonijose	12.290	5.620
Reine	10.000	—

	Anglų kariuomenės.	Indų kariuomenė.
Konstantinopolyj	4.3000	5.050
Egipte	10.300	7.730
Mesopotamijoj	14.300	62.000
Palestinoj	4.500	3.200
Karo misijose	714	—

Teritorialės kariuomenės sąstatas numatomas padidinti iki 13.000 karininkų ir 210.000 kareivių, iš kurių bus suformuojama 14 pėstinijos ir 1 raitijos divizijų. Dabartiniame laike teritorialės kariuomenės sąstatas siekia 160 tūkst. žmonių. Formaliai vyriausiuoju kariuomenės vadu skaitosi karalius, bet faktiškai sutinkant konstitucijai, vadovybės valdžia randasi karo ministerio rankose, kuris atsako prieš parlamentą. Karo ministeriu gali būti tik parlamento narys, delto minimą vietą karys retai užima. Aukšroji karo įstaiga yra karo ministerija (Waroffice) generalis štabas sudaro tik atskirą karo ministerijos skyrių. Generalio štabo priekyje stovi „Valstybės generalio štabo viršininkas“; toji vieta įsteigta tik 1921 m. susitarus su autonominėmis Didžiosios Britanijos apygardomis, suvienijimui visų priemonių bendros mobilizacijos paruošimui ir karo operacijos vedimui. Užsienio politikos ir karo priemonių veikimo sutarimui veikia Valstybės Apsaugos Komisija, kurios nariais yra ministeris prezidentas ir aukštųjų karo, jūrų ir valstybės įstaigų vedėjai. Patariamuoju organu prie karo ministerijos yra „Karo Taryba“, kurios nariais yra karo ministerijos, generalio štabo aukštesniųjų laipsnių asmenys ir keletas aukštosios vadovybės sudėties generolų.

Anglų teritorija išdalinta į 7 karo apygardas ir Londono apygardą; kiekvienos apygardos priekyje stovi kariuomenės apygardos vadas.

(Buš daugiau).

Principaliai karinė organizacija turi laiduoti klusnumą vienai minčiai ir sekti, kad tik tas, kas turi teisę ir pareigą, pristatytų Vyriausiojo Vado kritingai nuožiūrai savo nuomonę... Žinoma, nevisada ta viena nuomonė bus geriausia; bet visgi ji duos gerų išdavų, jeigu bus įvykdyta su reikalinga energija ir griežtumu.

Vyriausiam Vadui visada tenka dideliausias nuopelnas, išklausius šitą savo patarėją, pasiimti sau atsakomybę už įvykdymą.

Moltke. 1859 m.

Karo chronika.

Iš visur.

— Latvių seimo biudžeto komisija, svarstydamą Kr. Apsaugos ministerijos etatus, priėmė pasiūlymą

sustabdyti minimos ministerijos organą — karių dienraštį „Latvijas Kareivis“. Seimas galutinai tą klausimą išspręs.

— Serbai ir Bulgariai pasirašė taikos sutartį.

— Bulgariai dėl Graikų elgimosi. Balandžio 1 d. Bulgarių vyriausybė įteikusi Prancūzų, Anglų, Italų ir Amerikos Jungtinių Valstybių atstovams nota prašydama atkreipti ypatingą dėmesį į žiaurų graikų elgimąsi su bulgarais Vakarų Trakijoje ir prašo, kad šios valstybės įsakytų graikams sustabdyti bulgarų ištrėmimą, gražinti bulgarams jų konfiskuotus turtus ir sudaryti gyventojams žmoniškesnias gyvenimo sąlygas.

— Bulgariai teisė savo buvusio Radoslavovo ministerių kabineto ministerius už Bulgarių įtraukimą didijin karan. Radoslavov, Tnntehof, Popov, Petov nuteisti iki gyvai galvai kalėjimo; gen. Naidenov 15 metų; kiti generolai trumpesniam laikui. Be to nutei-

Iš kovų su lenkais 1920 m. Belaisviai lenkai želigovskininkai varomi per Žaslių stotį; suimti užtvaroj už Vievio miestelio. (5 p. D. L. K. Keistučio p. fotogr.)

stieji dar turėsią užmokėti valstybės karo nuostolių 33 milijardus 700 milijonus levų.

— Poincaré dėl Rūro okupavimo. Prancūzų prezidentas Poincaré užsienių reikalų komisijoj tarp kitko pareiškęs, kad Vokiečių priešinimasis tik pailginąs Rūro okupaciją, nes duodąs Prancūzijai teisės ilgiau šį kraštą okupuoti, Beto jis pridūrė, kad Prancūzai ir Belgai nutarę ir toliau laikytis pasižadėjimų, kol Vokietija užsimokės visas savo skolas. Prancūzai evakuosią okupuotą teritoriją tik laipsniais, t. y. kiek būsią sumokėta skolos tiek būsią evakuota. Essenas būsiąs galutinai Vokiečiams atiduotas tik sumokėjus jiems visas karo skolas.

— Prancūzai Rūre. Balandžio 1 d. prancūzai užėmė valstybinę anglių kasyklą „Walfrop“ Buere ir ir privatinę „König Ludwig“ ties Recklingshausen.

— Sovietų Ukrainoj. Žitomiriuje buvę smarkių valstiečių sukilimų prieš bolševikus. Bolševikai sukilimą numalšino; užmušta apie 340 valstiečių. Kai kuriuose vietose buvę rimtų susirėmimų. Protestuojama prieš patriarcho Tychono teisimą.

— Latvijoje. Žymus latvių architektorius prof. Laube neseniai įteikęs savo vyriausybei užbaigtą paminklo žuvusiems latvių kariams projektą; projektą

Šis paminklas kartu bus ir pergalės paminklu; statys miesto centre — Aleksandro bulvare, netoli buvusio rusų paminklo Petriui I.

Kai Tėvynė pavojuje, tai visi jos piliečiai, neskiriant tautos ir tikybos bei partijos ir profesijos, — pašaukti ginti jos garbės, laisvės ir nepriklausomybės.

Visi piliečiai privalo pašvęsti Tėvynės gynimui visą savo protą ir patyrimą, mokslą ir jėgą, turtą ir... gyvybę — ligi paskutinio kraujo lašo.

Visa, kas stovi ir kruta, kas kvėpuoja ir auga gimtoje žemėje; visa, kas paslėpta ir guli jos gelmėse, — visa, kas priklauso Tėvynei ir turi be atodairos aukoti, save jos labui ir išgelbėjimui.

1919 m.

Ivykiai bare.

Balandžio 9 d. apie 22 val. nakties lenkų partizanai skaičiuje 30 žmonių puolė mūsų užtvorą ties Rusteikių kaimu (9 klm. į pietus nuo Zarasų m.), apšaudydami ir apmėtydami ją granatomis. Po valandos kovos lenkai liko atmušti. Pas mus nuostolių nebuvo.

Bal. 10 d. 2 val. nakties lenkų sargyba apšaudė mūsų sargybą, stovinčią ant tilto Perlojaus miestely. Mūsų šautuvų ugnimi lenkai išvaikyti. Nuostolių nebuvo.

Iš „Įsakymų Kariuomenei“.

Lietuvos kariai! Vėlykų rytui švintant, aš kreiopusi į Jus su nuoširdžiu pasveikinimu ir geriausiais linkėjimais.

Džiaugsmo ir prisikėlimo šventė, mus šiemet aplankydamą, randa giliai bemažančius. Šiandieną pasaulio galiūnai, pasišaipydami nuo savo sostų ir apeidami teisėtumą, perdavė mūsų šventąjį tautos miestą, Vilnių, svetimiems. Mes silpni esame prieš tuos, kurie mus engia, bet už mūsų pečių stovi teisybė, kuri lvg nematoma deivė mus vienija mintimi: Vilnius priklauso Lietuvai, jis neteislingai atplėšiamas, bet jis bus atva duotas! Istorijos ratas besisukdamas sutriuškina pasipūtusius galiūnus ir iškėlia silpnus, gyvybės ir teisybės pilnus.

Broliai kariai! Laukime mūsų valandos, šveiskime kardus ir ruoškimės, o Vėlykų rytą tegu atsimuša nuo jūrų ligi Gedimino Kalno aidas galingo valio laisvai Tėvynei!

Valio, laisva Tėvynė!

Majoras Inžineris S L I Ž Y S,

Krašto Apsaugos Ministeris.

Majoras G R I C I U S,

L. e. Generalio Štabo Viršininko Pareigas.

Skelbiama rinkimų į naująjį Seimą taisyklės kariaims.

Kariai dalyvauja rinkimuose į Seimą bendrais Seimo rinkimų įstatymo (Įsakymo Kariuomenei 1922 m. 182 Nr.) pagrindais, prisilaikant šių taisyklių:

1. Visos kariuomenės dalys bei įstaigos, einant Krašto Apsaugos Ministerijos susitarimu su Vyriausiąja Rinkimų Komisija, balsuoja kartu su visais piliečiais tose rinkimų apylinkėse, kuriose jos stovi.

2. Kiekviena kuopa arba jai lygus vienetas sudarė karių rinkimų sąrašus dviem ekzemplioriais. Vienas ekzempliorius

ne ekzempliorius ne vėliau š. m. gegužės mėn. 8 dienos pristatomas apylinkės rinkimų komisijai, o antras paliekamas atskiros dalies ar įstaigos štabe.

3. Sąrašuose rašoma alfabeto eilėje kiekvieno rinkiko pavardė, vardas, amžius, dalis. Rinkikais laikoma visi kariai, turintieji teisės dalyvauti rinkimuose į Seimą (Įsak. Kar. 1922 m. 182 Nr.)

Kiekvienam rinkikui, įtrauktam į rinkimų sąrašą dalis duoda kortelę su pažymėjimu jo pavardės, vardo ir eilinio rinkimų sąraše numerio. Kortelės turi būti kuopos, jai lygios arba didesnės dalies antspaudas.

4. Prikomandiruoti kariai balsuoja drauge su kariais tos dalies ar įstaigos, prie kurios jie prikoman diruoti.

Kariai, paleisti atostogų, išbraukiami iš karių rinkimų sąrašų ir turi teisės balsuoti toje rinkimų apylinkėje, kurioje jie gyvena atostogų laiku. Tuo tikslu karys išsirūpina, kad būtų įtrauktas į apylinkės rinkimų sąrašus arba išgauna liūdymą, Seimo rinkimų įstatymo 36 § nustatyta. Prisiėjęs tokiam kariui savo noru ar dėl kitų priežasčių grįžti iš atostogų prieš rinkimus, jis balsuoja kartu su savo dalimi. Tuo reikalu jis privalo atsivežti valsčiaus (miesto) valdybos pažymėjimą, kad jis ten nėra įtrauktas į rinkimų sąrašus ir kad nėra gavęs aukščiau minėto liūdymo. Tuomet jam duodamas liūdymas, Seimo rinkimų įstatymo 36 § nustatytas.

5) Rinkimų sąrašai iškabinami 6 dienoms viešai kareivinėse ne vėliau š. m. balandžio mėn. 25 dien.

6. Per tą laiką kiekvienas karys turi teisės pareikšti savo vresnybei raštu ar žodžiais, jog į sąrašus kas nors karių savo dalies neįtrauktas arba įtrauktas neteisėtai. Karių pareiškimus sprendžiu ir teisingus patenkina viršininkas, sudaręs sąrašus. Atmestuosius pareiškimus ir paduotuosius skundus ant viršininko, atsakomingo už sudarytus sąrašus, jis ne vėliau 3 dienų komandos keliu su savo nuomone pristato atskiros dalies ar įstaigos viršininkui galutinai išspręsti.

7. Paskelbus kandidatų Seimam sąrašus, tuojau iškabinami kareivinėje taip, kad visi kariai galėtų su jais susipažinti.

8. Kandidatų sąrašų kortelės kiekviena atskira dalis ar įstaiga gauna netarpinai atitinkamoje apygardos rinkimų komisijoje.

Siunčiamieji kortelių parvežti kariai turi turėti atskiros dalies ar įstaigos viršininko įgaliavimą kortelėmis pamti su nurodymu skaičiaus esamų dalių rinkimų.

9. Gautos kandidatų sąrašų kortelės išdalinamos po vieną ekzemplorių visų numerių kiekvienam rinkikui prieš rinkimus.

Rinkimai tęsis dvi dienas. Kad davus galimybes visiems kariams įteikti balsus, tomis dienomis tarnybos pareigos paskirstomos taip, kad viena dalis žmonių eitų į rinkimus vieną dieną, kita dalis — antrą dieną. Kareiviai į rinkimus siunčiami komandomis.

Pastaba. Priešui pradėjus judėti, karių dalyvavimas rinkimuose vyresnybės nuožiūra gali būti sustabdomas.

11. Rinkimų dieną rinkikas įejęs į rinkimų kambarį, pasisako savo pavardę, vardą, dalį, parodo asmens liūdymą ir gautąją einant 3 punktu kortelę; ima iš komisijos nario rankos prie atskiro stalo konvertą su antspaudu, eina prie kito atskiro stalo (arba į atskirą kambarį, jei jis yra), įdeda savo kortelę niekam nematant į konvertą, priėjęs prie komisijos stalo, įduoda užlipintą konvertą pirmininkui, komisijos pirmininkas rinkiko akyse leidžia konvertą į skrynute pro plyšį, tada rinkikas išsina

Pastaba. Kiekvienas privalo paduoti balsą pats be jokių tarpininkų.

Jeigu kokios kūno dalies trukumas kliudo rinkikui įdėti kortelę į konvertą ir duoti konvertą pirmininkui, tai rinkikas gali pavesti tai padaryti komisijos nariui.

12. Balso įdavimo vieta, diena, valanda ir tvarka turi būti paskelbta visų žiniai bent 15 dienų prieš rinkimų dieną.

Seimo rinkimų laikotarpy, kaip ir kiekvienu kitu metu, kariams griežtai privalomos taisyklės, paskelbtos Įsakymų Kariuomenei 1921 m. 270 Nr. 1 § ir 1922 m. 192 Nr. 3 §.

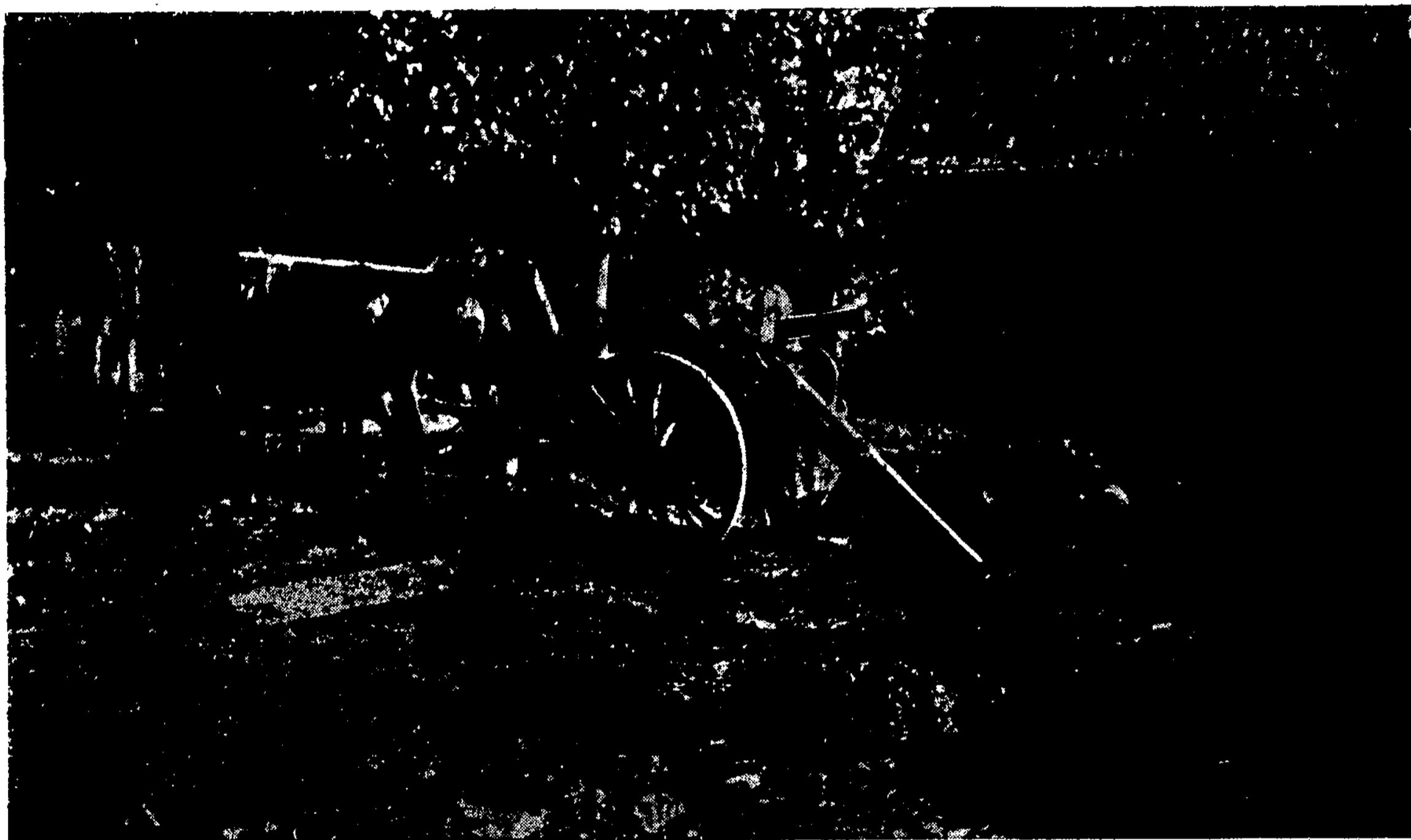
Įsak. Kar. 64 Nr., 23-IV-7 d.

Tarptautinis Futbolo Kongresas. Tarptautinis Futbolo Lygos (F.I.F.A.) kongreso jau nebuvo nuo 1914 m. Pirmą kartą po karui įvyks Ženevoje 1923 m. gegužės 20 ir 21 dienomis.

F.I.F.A. apvienija dabar 34 tautas. Lietuvos priėmimas bus išspręstas šiame kongrese.

Didžiausios irklavimo rungtynės Oxford — Cambridge. Įvyko jos kovo m. 26 d. Visa Anglija gyvai tų rungtynių sekė. Įvyko 75 rungtynės tarp šių dviejų universitetų. Laimėjo Oxfordas 3/4 loto ilgio.

Francūzų lengvosios atletikos Lyga gavo iš savo vyriausybės 112.000 fr. savo atletų paruošimu

Atsilis pakeliui į pozicijas.

Sportas.

Lietuvoje.

L.F.L.S. laimėjo. Balandžio 8 d. įvykusiose Ažuolyne futbolo rungtynėse tarp L.F.L.S. ir K.S.K. (Kauno vokiečių) lengvai laimėjo L.F.L.S. 3:0, nežiūrind to, kad šių rungtynių L.F.L.S. jėgos buvo silpnesnėje sąstatoje negu paprastai.

Plačiau bus aprašyta sekančiame „Kario“ Nr. — Lietuvos Futbolo Pirmenybėse dalyvauja 10 komandų. Visos jos suskirstytos į I A, I B ir II komandų grupes. Pirmenybės prasidėsiančios balandžio m. 15 d. Organizacijos dalyvauja komandomis: 1) L.F.L.S. su 3 komandomis. 2) Žydų „Makabi“ su 3 kom. 3) Kauno Sporto Klubas su 2 kom. 4) Naujai susitvėręs sporto klubas „Kovas“—2 kom. L.U.S.K. kol kas nedalyvauja. „Lietuvos Gimnastikos ir Sporto Federacija“ neišsido nei vienos komandos ir nedalyvauja pirmenybėse. L.U.S.K. dalyvavimas pirmenybėse bus greitai laiku išrištas, kai susidarys komanda.

Latvija.

Latvių Futbolo Pirmenybės. Kovo 22 d. įvyko Futbolo Lygos posėdis, kuriame dalyvavo 14 organizacijų atstovai ir minėtame posėdyje paskirstytos organizacijos į grupes. Šių metų pirmenybės vyksta 3 grupėse atskirai. Iš viso dalyvauja 17 organizacijų.

ir naujų išlavinimui artimiausiai Pasaulinei Olimpiadai 1924 m., kuri įvyks Paryžiuje.

Pavasario bėgimas — cross-country. Berlyne įvyko kovo mėn. 25 d. ir starte buvo virš 5000 bėgėjų.

Italija — Vengrija. Kovo mėn. 4 d. Genuoje įvyko tarp šių dviejų valstybių futbolo rungtynės. Rungtynės praėjo su dideliu įdomumu; jų vaisiai 0:0. Italai, kaip pranešama, žaidė blogiau šį sykį negu prieš vokiečius. Vengrai irgi blogiau. Moraliai pripažįstama vengrų laimėjimas, nes vengrai turėjo geresnį žaidimą ir viršijančią poziciją.

Belgija — Francija. Brukselyje įvyko tarp tų valstybių prie 30.000 žiūrėtojų ir pasibaigė dideliu Belgijos laimėjimu 4:1. Francūzai parodė labai žemą laipsnį žaidime.

Vengrija — Šveicarija. Įvyko kovo mėn. 11 d. Lozanoje. Šveicarai gavo labai didelį smūgį nuo vengrų pralaimėję rungtynes 6:1. Pirmas hoviainas buvo 1:0 vengrų labui.

Anglija — Wales. Tarptautinės rungtynės tarp šių provincijų reprezentatyvių grupių įvyko kovo m. 5 d. Londone ir pasibaigė bevaisiai 2:2.

Profesionalūs žydų futbolo klubas Londone organizuojamas ir 18 klubų savanaukiams geriausiems Londono žydų žaidėjams. Organizatoriai yra žymūs žydų bankų Direktoriai. Naujas klubas stato

aikštę. Šių metų biudžetas siekia 110.000 svarų (517.000 litų). Jau 1/4 dalis sumos surinkta.

Prezidentas Masarik padovanojo hockey Lygai rungtynėms didelės vertės taure.

Naujas pasaulinis rekordas pačiūžų 100 gardų bėgime pastatė amerikietis Jevirov per 9,4 sek. Senas rekordas priklausė Wood ir buvo pastatytas 1904 ir buvo 9,6 sek.

Anglų mėgėjų futbolo komanda Corinthians nugalėjo Britų kariuomenės komandą 15:2.

Šešių dienų dviračių rungtynės 10 kartą įvyko Berlyne. Laimėjo šias rungtynes Bauer ir Tietz, pravažiavę 4316,150 km.

50 000 žiūrėtojų sekė futbolo rungtynių Chelsea — Arsenal ties Londonu ir pasibaigė be vaisių 0:0.

Pasaulinis rekordas valandos bėgime pačiūžomis. Anglas A. Eglinton prabėgo pačiūžomis 31 klm. 456 metr. Tokiu būdu į 1 minutę vidutiniai prabėgdavo 524 mt. Senas rekordas buvo 31 klm. 352 mt. A. Eglinton pagerino pasaulinį rekordą 104 mt.

Čekai laimėjo tarptautines Paryžiaus hockey rungtynes, sumušdami finaliniam susitikime kanadiečius 4:0.

Terminai telefonijos reikalams.

(Žiūrėk «Kary» 14 Nr.)

274. Kaba — сцепление. Krumpliaračių kaba su gedus.

275. Stebulė — ступица.

276. Įžulnuma, įžumbuma — скошь.

277. Įžulniai, įstrižai, įžumbiai — наискось, на уголь.

278. Šlaitas — склонъ.

279. Skardys, atkalnė — откосъ.

280. Pašlitas, pakripas — наклонный.

281. Nulinkimas, pusvirimas — наклонение.

282. Pašlitai, pakripai, statykit pašlitai, statykit daiktus pašlitus — наклонно, ставте наклонно.

283. Varža (elektr.), atsparumas (mech.) — сопротивление.

284. Pasipriešinimas (bend.) — сопвотивление (вообще).

285. Permetė — перекладина.

286. Lieptas — перекладина, мостикъ.

287. Aplinka, aplinkuma; kūno imlumas pateina nuo aplinkumos, kurioj jis yra — среда; окруж. пространство, емкость тѣла зависитъ отъ среды его окружающей.

288. Tinklas — сѣть (електр. прововодовъ).

289. Švytėjimas dūjų — свѣчение газовое.

290. Žvilgąs, žibąs, žvilgamas — блестящий съ переливами.

291. Švytėti (švyti) — свѣтиться.

292. Jėgos linija — силовая линія.

293. Atsilituoti, užsilituoti — отпаиваться.

294. Užsilituojamosios termo spulės — самозапающийся.

295. Renkamasis rėžis (grupėti perkūnsargiai montuoti ant bendro renkamojo rėžio) — сборная полоса (групповые громоотводы монтированы на общей сборной полосѣ).

296. Sekunda — секунда.

297. Klausomoji kriauklė — служовая раковина (телеф.).

298. Sauindukcijė — самоиндукція.

299. Pėdžia, pėdelė — стойка.

300. Stabdomoji rintė — стопорный винтъ.

301. Stabdiklis, —io, stabys, stabikis — тормозъ, стопоръ.

302. Jungiamasis pantelis, virvelė — соединительный шнуръ.

303. Ilgis. Trys varstai ilgio — протяжение долга.

304. Jėgos leidimas atstumon — передача силы на разстояние.

305. Patronas — патронъ, (тех.).

306. Spirti — пружинить.

307. Sparus — пружинисты.

308. Spyruoklinis padaras, įtaisymas, įrengimas — пружинистое устройство.

309. Skersinis piuvis — поперечное сѣчение.

310. Paprastas, perainus prietaisas — простой приборъ.

311. Sukamoji žvaigždė — поворотная звѣзда

312. Išskroda, išdroža — пазъ.

313. Išdrožti, išdrožinėti (rantyti) medį — надрѣзывать дерево.

314. Padas, padelė (kalno) — подошва.

315. Prisukti — привинтить.

316. Taškuotė, punktiras, taškų linija — пунктиръ.

317. Geležinė plokštelė, lentelė — планка желѣзная.

318. Sklandiklis — ползунъ золотника.

319. Stamantrus, stingrus — упругий.

320. Tamprus, elastingas — эластичный.

321. Plastingas — пластичный.

322. Kertėtinė geležis — угловое желѣзо.

323. Įrengimas, įtaisymas — устройство.

324. Duobelė, duobimas — углубление.

325. Pakopa, nuolaidas — уступъ.

326. Nusekimas, išgaišimas; srovės nusekimas; magnetinio lauko išgaišimas; blogoje izoliacijoje srovė nusenka — утечка тока (при плохой изоляции происходитъ утечка тока).

327. Fibra — фибра (тех.).

328. Trapus, trupus, gurus — хрупкий.

329. Medvilninis, vatinis — хлопчатобумажный.

330. Žingsnis, —io — ходъ винта.

331. Kaištis, —io — чека.

332. Dubonėlis, aikštelė (elektros dubenėlis) — чашечка.

333. Jautrumas — чувствительность.

334. Išcentrinis — центробѣжный.

335. Įcentrinis — центростремительный.

336. Cilindras — цилиндръ.

337. Vinelė, štiptas — штифтъ.

338. Šuntas, šontas — шунтъ.

339. Spyglys, dyglys — шипъ.

340. Šifras — шифръ.

341. Šiekštarnė — шестерня.

342. Kištukas — штепсель.

343. Spragtelėjimas — щелкъ (мембраны).

344. Ebonitas — эбонитъ.

345. Ekstrasrovis, —io — экстратоки.

346. Tiekti tinklui elektros — питать сѣть.

347. Atmosfera — атмосфера.

348. Ambušiūras — амбушюръ.

349. Pliūpsnis, —io — вспышка.

(G a l a s).

Kada šie terminai bus galutinai paskelbti „Švietimo Darbe“ ir kokios bus pataisos paskelbsime „Kary“.

Majoras LAURINAITIS,

K. A. M. Terminologijos Komisijos Pirmininkas.

Kas girdėti

Lietuvoje.

Lietuvos Jūrininkų Sąjunga. Balandžio 8 d. 16 val. Kaune prie Karo Muzėjaus raštinės iškilmingai pakelta karta tik įsikūrusios Lietuvos Jūrininkų Sąjungos vėliava. Po to jūrininkų buvo skaityti referatai apie kitų šalių laivynus ir jo reikalingumą Lietuvai ir t. t., kurie baigėsi Karo Muzėjuje. Laikina Sąjungos buveinė — Karo Muzėjaus raštinė. Sąjungos pirmininku yra gen. Nagevičius.

— **Kapinių vagys Žemaičiuose.** Prieš Velykas Kurtavėnų (Šiaulių apskr.) kapinėse buvo nuplėštos nuo paminklų Kristaus kančių metalinės „mūkelės“, kurių pasigesta tik kuomet minimas vagis kaimyninės milicijos buvo suimtas, bedarant tą darbą kitose kapinėse. Taip apiplėštos kelios Žemaičių kapinės. Pasirodo, vagies būta nuo Mažeikių, o šis „mūkelių“ metalas rastas Kuršėnuose pas vieną žydą — apie 7 pūdus.

— **Lietuvos Banko balansas** nuo š. m. kovo 15 d. iki 31 d. padidėjo aukso 5.735 lt. 50 ct., sidabro—3.908 lt. 11 ct. tvirtos svetimos valiutos 752.106 lt. 51 ct.; banknotų apyvartoje padidėjo 3.431.088 lt. 12 ct.; apyvartą padidėjo 2.453.412 lt. 76 ct.

Vilnijoje.

— **Lietuvių laikraštis.** Balandžio 1 d. Vilniuj išėjo naujas lietuvių laikraštis „Vilniaus Kelias“. Jo redaktorius leidėjas pasirašo Jonas Kuklis.

— **Del Vasario 16 d.** Mokyklose, kuriose buvo švenčiama vasario 16., gavo kai kurie mokytojai lenkų vyriausybės paklausimų, ko vadavosi švęsdami. Mat iš lenkų įsakymo nebuvo.

Lietuva ir užsieniai.

— **Pataikavimas lenkams.** Ambasadorių Konferencija, svarstydamą konvencijos (tarptautinės sutarties) projektą del Klaipėdos, aiškiai pataikuoja Lenkams; šis projektas yra toks, kaip jį lenkai pasiūlė. Norima tarp kitko įsprausti Klaipėdoje neliečiamą su diplomatinėmis teisėmis Lenkų atstovą Lietuvai.

— **Amerikos Jungtinių Valstybių** prekybos laivynas paskyrė savo atstovą Lietuvai p. Dorsey Richardson.

Užsieniuose.

— **Egipte.** Anglų vyriausybė pasitarusi su aukščiausią Egipto komisija nutarė paleisti iš kalėjimo Egipto tautininkų vadą Zaghlui Pašą del jo silpnos sveikatos. Egiptiečiai tautininkai pareiškė pasitenkinimą del šio Anglų žygio.

— **Anglų valstybės** š. m. pajamos siekė 914 milijonų; tad 211 milijonų mažiau negu pernai. Išlaidos siekusios 812 milijonų; josna įskaityta 310 mil. karo skolų nuošimčių.

— **Lenkų skolos.** „Zolnierz Polski“ džiugina savo skaitytojus, kad Lenkijos skolos mažėjančios. Pasižiūrėkime patys ar yra pamato to džiaugsmo. Praeitais metais lenkų vyriausybė išmokėjo: Suvienytooms Valstybėms: kapitalo 65.042 dol. ir nuošimčių 1.510.566 dolerius; Olandijai — 4 mil. florenų, Prancūzijai — 1.250.000 frankų, Italijai — apie 3.200.000 lirų. (Tur būt išmokėjo ne gyvais pinigais, bet šalies turtais: miškais, kasyklomis ir tt.). O štai kiek dar pasiliko Lenkija skolinga: Suvienytooms Valst. — 186.434.339 dol., Olandijai — 14.218.680 florenų, Norvegijai — 16.500.000 kronų, Švedijai 935.805 k., Danijai — 358.849 kronos, Šveicarijai—73.600 šveic. frankų Prancūzijai apie 912.500.000 frankų, Italijai apie

75.000.000 lirų, Anglijai — 4.500 svarų sterl. Jei pervesim tai į lenkų valiutą gausim milžinišką sumą, prie kurios išmokėtos skolos bus tik lašelis jūroje.

Lenkų valstybė vis dar skolinasi. Neseniai Prancūzija nutarė suteikti jai 400.000.000 fr. kredito.

— **Lozanos derybų reikalui.** Užsienio spauda kalba, kad manoma vėl atnaujinti suirusią Lozanos konferenciją. Turkų vyriausybė esanti palanki tam nusistatymui. Konferencija prasidės balandžio 15 d.

— **Konfiskavo Vokiečių pinigus.** Prancūzai užimtuose kraštuose — Bochume konfiskavo 250 milijonų Vokiečių bankų pinigų.

— **Pirmininko sargyba.** Lenkų seimo prezidentas steigia taip vadinamą „pirmininko sargybą“ iš 10 karo uniforma asmenų, kurių užduotis išmetinėti iš seimo po-ėdžių atstovus, kurių kalbos nepatiks seimo pirmininkui. Mat ukrainiečių atstovai nebeduoda lenkams seime ramumo.

— **Suomiuose.** Suomų Seimas priėmęs įstatymą kad aukštosiose mokyklose visi dalykai būtų kiekviename fakultete dėstomi tik ta kalba, kuria kalba dauguma klausytojų. Švedai norėjo, kad būtų dėstoma abiem kalbom švedų ir suomių.

— **Teisė katalikų dvasininkus.** Sovietai nuteisė katalikų vyskupą Ciepliaką 10 metų kalėti ir pralotą Butkevičių nužudyti. Bolševikai kaltina juos kontrevoliuciniame darbe.

Klausimai ir atsakymai.

Laiškais į klausimus neatsakome.

Kl. 95. Mano tėvas būdamas kalėjime, prieš mūsų norą pardavė žemę, bet pardavimo dokumentai daryti tik valsčiaus valdyboje. Ar turi tėvas teisės parduoti žemę, vaikams nesutinkant?

Jurgis Kucin.

Ats. 95. Turi teisės. Vaikai 3 metų laike gali teismo kelių tą žemę išpirkti, sumokant pirkėjui užmokėtą sumą ir išlaidas. Jei tie pirkimo dokumentai patvirtinti ne pas vyr. notarą, bet tik valsčiaus valdyboj tai galite atieškoti. Tuo reikalu kreipkitės prie advokato, kuris duos platesnių patarimų.

Kl. 96. 1. Esu gimęs Anglijoj ir 1910 m. atvykęs į Lietuvą. Kurios valstybės esu pilietis? 2. Paleistas iš kariuomenės ar galiu grįžti Anglijon? 3. Norint vesti Lietuvoj ar būtinai reikalingi metrikai iš Anglijos? 4. Prasėdėtas 4 mėn. laikas daboklėj ar skaitosi tarnyboj?

Albinas Kiverys.

Ats. 96. 1. Jei nesi priėmęs Lietuvos pilietybės skaitaisi Anglų piliečiu. 2. Gali. 3. Būtinai. 4. Nesiskaito.

Kl. 97. Jau apie 20 metų kaip mano tėvo brolis gyveno Amerikoj, o jo paveldėtų turtų dalis randasi prie mūsų. Ar grįžęs turėtų jis teisės tą dalį atsiimti?

J. Mačiauskas.

Ats. 97. Turėtų, kadangi paveldėjimo teisių nenustojo.

Kl. 98. Ar yra kokie milicijos kursai ir kur jie; koku būdu galima juosna pastoti ir kiek mokslo reikalaujama?

V. Vasilauskas.

Ats. 98. Yra specialė milicijos mokykla Kaun^e, kurios š. m. III. 23. I ir II laida iš 70 žmonių buv^o išleista. Ji randasi Piliečiu Apsaugos Departament^o žinioje ir jon priimami tik milicijos tarnautojai.

Kl. 99. Ar galiu būti paleistas nuo rekvizicijos davimo ir pastočių, kadangi aš tarnauju kariuomenei,

o mano šeimyna randas sunkioj padėty?

Pakūtninkas.

Ats. 99. Kreipkis į Kariuomenės Intendantą, prašyme smulkiai pažymėdamas: kiek turi žemės, kokios ji rūšies, kiek duodate rekvizicijos, koki šeimynos padėtis ir tt. Intendantas gavęs T. prašymą, persiųs jį apskritin iširti ir radus reikalingu ir galimu paleisti T. šeimyną nuo rekvizicijų mokėjimo arba palengvinti, Tamstos prašymą patenkins.

Kl. 100. 1919 m. arklių mobilizacijoje paėmė kariuomenei mano erzilą 8 tūkst. auks. vertės, užmokėdami bonais tik 3 tūkst. auks. Kokioj valiutoj gausiu už tuos „bonus“ ir kiek?

A. Musteikis.

Ats. 100. Jeigu T. norite gauti kainos skirtumą tarp rinkos kainos ir tos, kurią esate gavę bonais, tuo reikalu kreipkitės į Kariuomenės Intendantą, prašyme smulkiai pažymėdami, kiek už erzilą gavote, ir kiek tuo laiku jis kainavo rinkos kaina. Intendantas pasiųs jūsų prašymą apskritin iširti. Už paskolos bonus gausite litai, skaitant 1 lt. lygu 175 auks.

Kl. 101. Iš brolio gavau 21 ha žemės be trobesių, ar galėsiu gauti iš valdžios medžių trobesių pasistatymui, kaip tarnavęs kariuomenei?

V. A. K-tis.

Ats. 101. Gauna tik gavusieji žemės iš valdžios; kitokie negauna.

Kl. 102. 1920 m. XI. 11 d. tapau mobilizuotas kaip inteligentas; prieš tai mokytojavau. Kadangi cenzuoti mokytojai neimami kariuomenėn, ar paleistu mane iš karo tarnybos?

Barščbronis.

Ats. 102. Laike minimos inteligentų mobilizacijos nebuvo atleidžiami ir mokytojai. „Karinės Prievoles Įstatymo“ papildymas — 26 § (1922 m. Kar. Įs. 264 Nr.), kuris mokytojus atleidžia nuo kareiviavimo, liečia tik netarnaujančius kariuomenei; tarnajuantieji privalo baigti nustatytą tarnybos laiką, kadangi jų mokytojavimas skaitosi pertrauktu.

Redakcijos atsakymai.

T. Cibulskiui. Žiūr. «Kario» 10 Nr. 73, 78 atsak. ir 12 Nr.

J. Vasiliauskui. Vietoj žemės pinigais neduodama, o žemę gavus privalo pats gavėjas ją dirbti. Stipendijos reikalu kreipkitės į Švietimo Ministeriją.

Plunksnaitei. Nepasirašiusiai savo pavardės ir nepadavusiai redakcijos žiniai antrašo, į klausimą neatsakome.

Micheliui. Žiūr. „Kario“ 3 Nr. 22 ats. raidė „a“. Jei T. ištarnausi du metus kariuomenei, daugiau nebeims. Lietuvoje apsigyvent galėsi.

J. Kivyliui. 1. Kreipkis prie antspaudo dirbėjų, jie galėtų padirbti arba nurodyt, kur galėtų gauti ir t. t. 2. Del nubaudimo, ieškok tiesos per sąjungą, ji turi išaiškinti dalyką, kad yra Jums leidusi ginklą nešioti. 3. Kuomet šauks 1903 m. gimimo — nežinia. 4. Tuo reikalu gali paaiškinti Šaulių Sąjungoj. Turint ginklą visad galima kariuomenei perduot, ji priims, jei tik bus tikę mūsų kariuomenei. 5. Antrašą pakeisti galima, bet pusę „Kario“ kainos negražins. Kalendorių tuojau gausite.

Gr. K. Norinkevičiui. Žiūr. „Kario“ 1 Nr. 1 atsakymą.

Kaziui. Reikia kreiptis komandos keliu, už tą nebaus ir, manomė, Jūsų prašymą patenkins.

J. P. Ir kareiviams, jei tik jie vedę, vaikščioti po ranka su savo žmonomis niekas negali drausti.

P. Končiui. Norint, kad paleistų, reikia apie brolių dingimą įrodyt dokumentais.

M. Kubil. Žemės galėsi gauti.

Bronislovui ir R-kio Mikučiui. Kariuomenės dalių raštinėms nėra nustatyta darbo valandos, jose dirba tiek, kiek to reikalauja aplinkybės ir dalies reikalai. Dalių tarnautojai jokių atlyginimų už viršnorminį darbą negali gaut.

Esp. kalbos mokiniui. Esperanto kalbos ir literatūros reikalais kreipkitės į šias įstaigas: 1) Lietuvos Esperantininkų Sąjunga — Kaunas, D. d. Vilniaus g-vė 34 Nr.; 2) Kauno Esperantininkų Draugija, Kaunas, Smėlių g-vė 12 Nr. P. Medem (čia gaunama Esperanto literatūra ir sužinosite jo leidinius), ir 3) Katlikų Esperantininkų Draugija — Kaunas, Ūkmergės pl. 45. J. Mačernis.

K. Norinkevičiui. 1-ju klausimu žiūrėk „Kario“ 7 Nr. 55 atsak. 2-ju kl. patariame kreiptis prie advokato, kadangi čia reikalinga smulkiau žinoti apie neteisingą žemės aprašymą.

Žogui. Žiūr. „Kario“ 3 Nr. 26 atsak.

Dužikliui. Turi teisės atlyginti tokiais pinigais, kokiais buvo sutarta mokėti.

Tėvų sūnui. Įsakymas neatmainytas; tėvas turi teisės gauti.

J. Bakanavičiui. 1. Gali, tik neilgiau 3 mėnesiams. 2. Gali. 3. Žiūr. 1923 m. „Karių kalendorių“ 100 pusl. 15 §. 4. Gali priversti tuojau išeiti iš buto.

J. Balčiauskiui. T. ordinarininkų įstatymas nepritaikomas, jų teisėmis naudotis negali, bet visgi patariame kreiptis į vietos darbo inspektorių.

V. p. V. S-niui. 1. Tuo reikalu, kreipkis į Dvasinę Konsistoriją Kaune. 2. Žiūr. š. m. „Karių kalendorių“ 97 pusl. 9 §.

K. Skardžiui. Jeigu Tamsta reikalaujamą nuomą sutinkate mokėti, neturi teisės prašalinti.

Vyr. pusk. Satrui. Tuo reikalu turi kreiptis į kalėjimo komisiją apie palengvinimą kaliniams. Ji išriš ar galima T. dovanoti ar palengvinti bausmę. Daboklėj sėdėtas laikas į tarnybą neįsiskaito ir už tą laiką algos negausi. Ar galėsi gauti žemės, atsakyti negalime, kadangi nežinome teismo sprendimo turinio.

Gr. Mačiauskui. II-ju klaus. žiūrėk „Kario“ 2 Nr. 19 ats. 3 punk. III-ju kl. žiūr. „Kario“ 7 Nr. 55 ats. I-ju kl. atsakome „Kl. ir ats.“ skyriuje, 97 atsak.

Kolestnikov — Biegliui. Ir besutikimo galite pereiti savanoriu kariuomenėn. Į Rusiją grįžti galite, kreipkitės į Rusų atstovybę Kaune.

J. Jaslionui. Jei dokumentaliai galite įrodyti, kad ne Lietuvos pilietis, paleistų Jus iš kariuomenės ir anksčiau negų atliksite būtiną Lietuvos piliečiui karo tarnybą, t. y. 2 bei 3 metus.

J. rašt. Dambri. Žiūr. „Kario“ 5 Nr. „Iš virš-tarnybinių puskarininkų įstatymo projekto“; jis ir Tamstai pritaikomas. Davinys bus duodamas toks, kaip ir dabar gaunate.

P. Palukaičiui. Pakartokit prašymą; gal yra kur dingęs, kadangi nepatenkinus kokio prašymo, prašusiam yra apie tai pranešama. Gali Tamsta algą gaut tik kaip užlaikytasis (žiūr. 1922 m. Kar. Įsak. 211 Nr. 8 §), virštarnybinių puskarininko teisėmis T. naudotis negali.

Lietuvos Raudonojo Kryžiaus

5-ųjų KLASIŲ LOTERIJA 5-ųjų KLASIŲ
su paralele su paralele

Lošiant dvigubais numeriais galima išlošti

120.000 litų

1-os klasės išlošimas 1923 m. gegužės 18 d. Pradėkite lošti pirmoje klasėje, jeigu norite įgyti teisės išlošimui.

Bileto kaina: 1/1 bileto 1-os klasės 10 litų

1/2 " " " 5 "

1/4 " " " 2 1/2 "

Loterijos skyrius užsakymus raštu atlieka greit.

Pinigai pašto išlaidoms turi būti išsiųsti drauge su užsakymu.

Biletai keičiami ten, kur jie yra pirkti. Sąlygos išduodamos be mokesnio. Išlošimų sąrašai skelbiami visuose laikraščiuose. Biletai parduodami: Lietuvos Raudonojo Kryžiaus loterijos skyriuje, Kaune, D. Vilniaus g-vė 8, L. Prekybos ir Pramonės banke, L. Ūkio banke, Žydų Liaudies banko skyriuose ir Pašto — Tel. įstaigose.

SANDARA

GERIAUSIAS DARBO ŽMONIŲ
SAVAITINIS LAIKRAŠTIS, LEI-
DŽIA A. L. T. SANDARA.

„Sandara“ spausdina daugiausia gyviausių politinių straipsnių, gindama laisvos demokratijos idealą. „Sandaroje“ telpa daugiausia visokių apysakų, eilių, juokų ir svarbiausių žinių iš viso pasaulio. „Sandarai“ bendradarbiauja įžymiausi Amerikos ir Lietuvos lietuviai literatai rašėjai. „Sandara“ išleidžia didelį Kalendorių 1923 metams, kuriame telpa gyvas šaltinis visokių žinių bei informacijų. Kalendoriaus kaina 25 c. „Sandara“ kainuoja: Lietuvoje — 6 l. metams, 3 l. pusei metų. Vieną numerį pažiūrėjimui siunčiame dovanai.

Adresas: „SANDARA“ 327 E Street,
So. Boston 27, Mass. Amerika.

Būdami mūs sulenkintųjų brolių tarpe ne-
užgauliokite jų ir nestumkite nuo savęs, bet kantriai
ir gražiai kalbinkite juos, stengdamies juose atgaivinti
mūs tautos dvasią, išaiškinti jiems, kam tverinama de-
mokratinė Lietuvos valstybė ir tt.

Platinkite tarp nemokančių lietuviškai lietuvių
tautos dvasios, bet lenkų kalba laikraštį,

— „Nowiny“ —

„NOWINY“ švelniu būdu skleidžia sulenkintųjų tarpe
lietuvių ir mūs valstybingumą.

„NOWINY“ rašoma suprantama mūs sulenkintiems
kalba ir mėgiama jų skaityti, todėl, kartą paskaite
„Nowiny“ žmonės jų nemeta, skaito toliau ir
pamažėli atvirsta lietuvių pusėn.

„NOWINY“ metams kainuoja 3 litus, pusei metų 1 l. 50 c.

„NOWINY“ metiniams skaitytojams duoda nemokamą
priedą kalendorių 1923 m.

KAS NORI prisidėti prie sulenkintųjų atlenkinimo ir
platinti didesniame skaičiuje „Nowiny“, del są-
lygu tegul kreipiasi į „Nowiny“ Redakcija.

„NOWINY“ adresas: „Nowiny“ Redakcija, Duanelai-
čio g. 3 Nr., Kaunas.

1923 m. balandžio 6 d. per a. a. Kariuomenės
Vado žmonos laidotuves rasta pince-nez auksi-
niame aptaise su sudabrinu retežėlu. Padėta
pas bažnytinį seniūną (prie žvakių dėželės)
pravoslavų cerkvėj kapiniuos.

Karių (ir sportininkų) kalendorius 1923 metams turinys:

1923 metams kalendariumas,

Įvados žodis,

Vilniaus 600 metų,

Kai kurios minėtinos dienos,

Iš Lietuvos Vastybės Konstitucijos,

Teisinių, kariui reikalingų, žinių santrauka,

Sportas,

Iš Lietuvos Šaulių Sąjungos Statuto projekto,

Informacijos: Šventės, Rymo Katalikų Bažnyčios

Galva,

Valdžios įstaigos K. A. M. ir kariuomenės įstaigos,

Miesto įstaigos Kaune,

Kariškos specialės mokyklos, Specialės (ne ka-
riškos) mokyklos, Matai, saikai ir svarai, Elektros
energijos saikai.

Įvairenybės: Kalbos, Planetų dydis, Sausumos ir

vandens paskirstymas, Jūrų giluma, Kai kurių

Europos ežerų dydis, Aukščiausi žemės pavir-

šiaus punktai, Kai kurių trobesių aukštis, Kai

kurių tiltų aukštis, Kai kurių kūnų užšalimas,

Įvairių daiktų greitumas, Saugokis elektros.

==== Kaina 3 litai. ====

Perkūpiams nuleidžiama dideli %.

Sukrauta Karo Mokslo Skyriuj, Laisvės Al. 12, Kaunas.

Leidžia Kr. A. M. Karo Mokslo Skyrius.

Redaktorius Kap. P. Ruseckas.

Valstybės spaustuvė. Kaunas, Totorių gatvė Nr. 14.